

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. Qua ratione hanc inducere potuit Concilium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

TRACTATUS VI.

DE

SOLEMNITATIBVS

Contractus Matrimonii.

CAPVT VI.

Matrimonium Fidelium consummatum
indissolubile est.

1. Ita id certum est ex dictis, ut longior probatio sit hominid superflua. Breuiter autem sic discurre: Ex una parte matrimonium est ex natura sua, & ex ratione Sacramenti, indissolubile, ut vidimus in superioribus, ex altera, non apparet, Christum Dominum dedisse Ecclesie potestatem dissolvendi matrimonium consummatum, imò, ex antiquissima traditione, ejus vinculum esse in omni casu insolubile, excepto ob alterius mortem, semper Ecclesia predicavit, ergo, &c.

2. Non est igitur admittenda consuetudo Græcorum qui matrimonium consummatum dissoluant ob adulterium, ut refert Leand. d. 5. de matr. g. 5. Divertere enim potest coniux innocens, modo infra explicando, ob alterius adulterium, non verò (quod longè diverfum est) vinculum dissolvere.

3. Illud tamen hic proprium locum habet, ut explicemus, seu recolamus, in quoniam consistat ejusmodi consummatum, nam de ea memini, me iterum dixisse in simili supra, tr. 1. de imped. c. 12. §. 4.

Enim verò consistit in receptione seminis virilis intra vas naturale Mulieris. Hinc, si habeatur valis penetratio, sed sine viri seminatione, non erit consummatum, esto, in foro externo, consummatum præsumatur. Ita Sanch. lib. 2. de matr. d. 1. G. Hurt. disp. 8. matr. diff. 9.

4. Si tamen, contrà, habeatur seminis receptio, non verò penetratio, quod contingere posse, matrice sibi semine attrahente, supponunt Doctores, habebitur secundum Sanch. l. c. G. Hurt. l. c. m. 33. consummatum, quia iam coniuges sunt una caro, & unum principium generationis, quidquid dubitet Pont. l. 9. c. 10.

5. Verum, requiritur ne seminatio facta à femina? Respondeo: Probabilius esse, non requiri, tener Sanchez, licet requiri fateatur esse probabile, quia ex opinione probabili multorum, ut Sanch. l. c. Dianæ p. 3. tr. 4. ref. 19. & in Addit. ref. 21. Avers. g. 2. sect. 4. de matr. initio, citantis S. Th. Verric. latè tr. 4. g. mor. 27. sect. 3. requiritur semen Mulieris ad generandam prolem, & in aliorum opinione non requiritur.

Coniugibus iurantibus, se non consummasse matrimonium non est fides habenda in iudicio, nisi ad sint alia indicia, v. g. integritas Claustrii Virginalis, vel ipsam non fuisse deductam ad domum Sponsi, vel quid simile, ut docent Sanch. lib. 2. matr. d. 23. n. 1. & Pont. l. c. n. 6. locis citatis. Quidquid autem concedat idem Sanch. l. c. n. 2. ne immunitatis solam integritati prædicat claustrum: nam plura remedia, quibus utuntur feminae, ut Virgines appareant, ex sola integritate nihil certi hac in re haberi posse, latè probat ibid. Verricelli dicto tr. 4. g. 14.

Quid si alter neget, alter affirmet se matrimonium consummasse? Vide prædictos DD. eodem id magis ad forum externum pertineat, quam ad conscientiae forum, de quo agere, nostrum est institutum.

An coniuges, quamvis matrimonium consummaverint, licet ex mutuo consensu Religionem profiteri valeant? Dicam infra, tr. 7. de obligat. c. 4. §. 1.

CAPVT PRIMVM.

Quenam sint ejusmodi Solemnitates?

1. & potissimum sunt: Altera, inducta à Tridentino, sess. 24. cap. 1. de ref. matr. illa est, ut matrimonium contrahatur coram Parocho, & Testibus: Altera, à Sacris Canonibus alias lata, sed ab eodem Tridentino ibidem confirmata, est, ut antequam matrimonium per verba de presenti celebratur, præmittantur denuntiationes. Est etiam alia tertia minoris momenti solemnitas, seu ceremonia, qua matrimonium contrahitur benedici à Parocho solet, & de hac etiam erit suo loco paulò inferius opportuna tractatio.

2. Inter illa autem duo priora maximum discrimen intercedit; Si enim non adsint Matrimonio Parochus, & Testes, nullum est Fidelium matrimonium, & sine dubio graviter peccabitur: at, si non præmittantur denuntiationes, peccabitur quidem modo inferius, c. 3. §. 1. n. 2. explicando, sed validum erit matrimonium.

3. Dixi (Fidelium) nam ad matrimonia infidelium, quamvis temporaliter subjectorum Ecclesie, hæc decreta non extenduntur, unde matrimonia Iudeorum, Turcarum, & hujusmodi, nec præsentia Parochi, & Testium indigent, nec denuntiationibus. Eosdem, quando iam coniugati veniunt ad fidem, non obligari ad suppleudas prædictas solemnitates, rectè notat Boss. de matr. cap. 1. §. 32.

CAPVT II.

De prima Solemnitate, quæ requirit præsentiam
Parochi, & Testium.

§. 1. Qua ratione hanc inducere Tridentinum potuit?

1. Tamen si hoc explicare pertineat ad Theologos scholasticos, breuiter tamen id innuere, alienum à nobis non est.

2. Propter bonum commune, bonumque gubernationem valet Potestas humana iterum reddere contractum civilem, siue ipsum contractum irritando, siue inhabiles reddendo, personas ad hoc, vel illo modo contrahendum, ut de facto ius civile gessit, quando irritavit contractus Minorum initos sine Tutoris licentia &c. & ius Ecclesiasticum, quando irritavit professiones Religiosas ante annum 16. ætatis, & ante annum novitiatus emissas, ergo Potestas Ecclesiastica, in qua reser summa auctoritas circa ea, quæ ad bonum commune, & circa gubernationem Fidelium pertinent, potuit, ad tollenda innumera scandala, quæ oriebantur ex matrimoniis clandestinis potuit, inquam, irritum reddere contractum matrimonii initum sine præsentia Parochi, & Testium, irritando ipsum contractum sic celebratum, imò, & reddendo personas sibi subditas inhabiles ad contrahendum sine dicta præsentia. Hoc posito si prosequimur argumentationem, quo pacto etiam solvimus objectionem, quæ afferri contra nos potest.

3. Materia, & forma Sacramenti matrimonii est validus contractus inter virum, & feminam, sed Ecclesia potest

test facere, ut hic contractus non sit validus juxta jam dicta, ergo potest facere, ut tunc non fiat Sacramentum matrimonii. Id quod non est absolute, seu formaliter, & directe mutare materiam, & formam Sacramenti, ad quam mutationem nulla humana potestas se extendit; sed est illam mutare consequenter, & indirecte, quod nullum est inconveniens. Finge, me posse, hunc panem mutare in lapidem, iam non constabit in eo lapide Consecratio Eucharistica, & tamen tunc non dices, me absolute mutasse materiam Eucharistiae, & recte, solum enim possem dici, mutasse indirecte, & consequenter, quod certe inconveniens nullum affert. Ita proportiona-liter in casu nostro, &c.

§. I I. Explicatur prima dicta Solemnitas, quae est praesentia Parochi.

Ita necessaria est praesentia Parochi, dum Fidelium matrimonia contrahuntur, ut si forte contrahantur coram toto populo, uno tamen absente Parocho, nulla confurgant matrimonia. Quod verum etiam est in casu urgentissimae necessitatis, ut, si expediret morti proximis coniuges matrimonio legitime copulari, ad salvandum honorem alterius, vel ad prolem legitimandam, & Parochus loco degens, praesens adesse non posset. Quamvis enim aliqui apud Castropal. d. 2. de spons. p. 13. §. 8. n. 9. & alii apud Bossium, c. 1. de matr. §. 24. qui ad idem propenderent, censuerint, non esse credibile, Tridentinum voluisse comprehendere casum tantae necessitatis, unde putaverint, validum tunc fore matrimonium sine Parocho; tamen communiter DD. contrarium sentiunt, etiam si adfuerint plures testes; atque cum his est omnino sentendum; quia verba Tridentini sunt valde univervalia, & clara. Ita Sanch. lib. 3. matr. d. 27. n. 4. Coninch. d. 27. dub. 1. n. 11. Pont. lib. 5. c. 6. n. 3. G. Hurt. d. 5. de matr. diff. 3. n. 11. Avert. q. 6. de matr. sect. 2. v. Caterum, alisque.

Hac dispositio an liget ignorantes?

2. Quid, si contrahentes per ignorantiam invincibilem hoc Decretum omnino nescierint?
Respondeo, adhuc matrimonium sine Parocho nullum fore, quia irritatio haec matrimonii clandestini non est poena delicti, quam poenam non subit ignorans, sed est dispositio legalis, quae etiam ignorantes afficit. Legit. Coninch. d. 11. n. 13. Sanch. n. 10. Pont. l. c. n. 18. G. Hurt. l. c. A. p. l. c. aliosque.

An Matrimonium sine solemnitate initum, propria auctoritate, dissolvi queat?

3. Ex certa doctrina, quam hactenus protulimus, sequitur primò, tutà conscientia, posse sic contrahentes, nullà ab aliquo petita venia, matrimonium dissolvere, ubi scandalum nullum sequeretur, in huius enim timore debet ad Iudicem Ecclesiasticum recurri, vel alio modo prudenti, occurrere scandalo. Vide Boss. l. c. §. 10. Quomodo autem obligetur alter ex coniugibus, vel restituere interese forte alteri allatum; vel iterum legitime contrahere ob copulam fortè extortam, cui non nisi legitimis nuptiis satisfieri possit, vel ob aliam rationem, lib. 7. in Decal. c. 3. §. 3. satis dictum est à nobis.

A Tridentino sublata iam sunt Matrimonia praesumpta.

4. Sequitur secundò, iam hodie post Tridentinum sublata esse matrimonia, sive praesumpta, sive per tacitum consensum inita, quia, cum de illo tacito, vel praesumpto consensu testari non possit Parochus, nullum semper erit ejusmodi matrimonium, utpote sine necessaria Parochi praesentia celebratum.

5. Hinc, quamvis olim, Ex c. Is, qui solum, de sponsalibus, sponsalia inter puberes transirent in matrimonium per copulam subsequentem affectu maritali habitam, & quamvis sponsalia inter impuberes, vel inter impuberem & puberem transirent (Ex cap. unic. §. Idemque, de despons. impub. in 6.) item in matrimonium per copulam aetate

perfecta simili maritali affectu habitam, vel per alios similes, quibus iuris interpretatione expressum consensus de praesentia, ut per cohabitationem expressam, per traditionem ejusdem in domum Sponsae, nulum in digium Sponsae immisum, per aliosque, quamvis validum (Ex c. Proposuit, de consensu, item fieret matrimonium contractum cum consensu, si post cognitam servitute haberetur, quamvis, inquam, haec, & similia ita olim fuerint, tamen non ita; quia post Tridentinum requiritur, ut sit, praesentia Parochi, & testium, qui testentur de contracto matrimonio fidem facere.

Quid in locis, ubi Tridentinum non est receptum, Parochi non adsum?

6. Iam verò duplex exceptio, seu melius explicatio advertenda est circa praedictum Tridentinum. Nam primò, ipsum non procedit pro locis, ubi Tridentinum non est receptum, vel legitime consuetudine abrogatum fortè est. Secundò, nec procedit pro locis, ubi nec Parochi habitant, nec eorum vicinioribus adsumt proxima loca, ubi iidem incolant.

7. Prius ex his patet, quia ex regulis generalibus non obligat, ubi ea recepta non est, vel, ubi est, ubi non servari lex physica non potest, videtur legem non recipere. Ita Coninch. d. 27. n. 11. & Hurt. d. 5. de matr. §. 24. alique ab ipso citati. Adhiberi tamen in hoc casu testes, quia hi adesse iam possunt, ut sic serventur, tum fieri potest, forma Concilii.

Dixi (physica non potest) mortalem enim necessitatem (sic appellemus distinctionis gratia) modò, & locum.

9. Castropalaus de spons. d. 2. p. 13. §. 8. n. 11. dicit sentire cum reliquis Doctoribus, refugit admodum Coninch, & Hurtadi doctrinam. Verum, ego de hoc ro breviter ab ipso. Primò, rationem aliquam, eorum modi doctrinae nolui acquiescere; Sed ille, ut illi fert. Secundò, cor dicat (cum reliquis Doctoribus) non nisi Coninch, & Hurtadus hanc sententiam teneant. At Diana p. 11. traht. 6. ref. 1. cum analitice de declarationem Sacrae Congregationis Concilii nos mox afferemus, si tam multò ante, quam Castropalaus scripserit, multos citat Auctores, quorum ipso Castropalaus sunt antiquiores, Less. Syn. Leg. Ioannem Praepositum, Petrum Marcantium, Jacobum item Marcantium, aliosque, quos, & alios citat, ut tuncque Boss. de matr. c. 1. §. 24.

Iuvat autem praedictam declarationem hic subdistingere, propter multos casus, qui in ea continentur, et tenoris sequentis ad Episcopum Trichitensem de 1. Ianuarii 1605. missam.

10. Congregatio Concilii censuit: Primò, ubi Decretum Concilii non est publicatum, valere matrimonium contractum absque observantia forma à Concilio praescripta.

11. Secundò, publicationem praesentis, ubi Decretum Concilii aliquo tempore in Parochia, tanquam Decretum Concilii observatum.

12. Tertiò, Haereticos quoque, ubi Decretum Concilii est publicatum, teneri talem formam observare, & propterea etiam ipsorum matrimonia absque forma Concilii, contracta coram Ministro haeretico, vel Magistratu loco vacante, nulla, atque irrita esse.

13. Quartò, ubi etiam constat, Decretum Concilii publicatum, vel aliquo tempore in Parochia tanquam Decretum Concilii observatum, sed Parochialis Ecclesiae, vel potè vacans, proprio Parocho careat, & Cathedralis, careat Episcopo, atque Capitulo habentibus à Concilio cultatem alium Sacerdotem ad id delegatum, nullum alium ibi sit, qui vices Parochi, vel Episcopi supplens, matrimonium valere absque praesentia Parochi, servata tamen in eo, in quo potest, forma Concilii, id est, adhibitis saltem duobus testibus.

14. Quintò, si existant quidem Parochus, & Episcopus,